

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Рех ж 2/22
11.2.2022. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: др Драгице Попеску, председника већа, Маје Илић и Марка Јоцића, као чланова већа, у поступку рехабилитације по захтеву предлагача АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Љубица Хоцић, адвокат из Београда, ул. Ресавска бр.19, против противника предлагача Републике Србије, коју заступа Више јавно тужилаштво у Београду, из Београда, ул. Савска бр. 17а, ради рехабилитације сада пок. ББ, бившег из ..., решавајући по жалби противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Београду Рех бр. 4/21 од 14.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 11.02.2022. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба заступника противника предлагача Републике Србије, Вишег јавног тужилаштва у Београду и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Вишег суда у Београду Рех бр. 4/21 од 14.10.2021. године.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Вишег суда у Београду Рех бр. 4/21 од 14.10.2021. године, ставом прим изреке, усвојен је захтев предлагача АА, из ... за рехабилитацију сада пок. ББ, бившег из ..., па се утврђује да је рехабилитовано лице било жртва прогона и насиља из политичких и идеолошких разлога и да је од тренутка подношења ништава Одлука Комисије за утврђивање ратне добити при Министарству финансија бр. 110557 од 20.09.1946. године и решење Народног одбора Среза за Београд бр. 8964/56 од 22.06.1956. године, као и све правне последице наведених одлука. Ставом другим изреке побијаног решења обавезује се противник предлагача да предлагачу на име трошкова поступка рехабилитације исплати укупно износ од 192.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности одлуке, под претњом принудног извршења.

Против наведеног решења жалбу је благовремено изјавио противник предлагача због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања на основу члана 373. став 1.

тачка 2. у вези са чланом 375. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права на основу члана 373. став 1. тачка 3. у вези са чланом 376. ЗПП.

Испитујући правилност и законитост побијаног решења у границама овлашћења на основу одредбе члана 386. у вези са чланом 402. ЗПП, у вези са чланом 30. став 2. ЗВП, све у вези са чланом 14. Закона о рехабилитацији, Апелациони суд у Београду нашао да је жалба противника предлагача неоснована.

Према утврђеном чињеничном стању пок. ББ одузета је непокретна и покретна имовина у пословним просторијама због утврђене ратне добити коју је у току трајања Другог светског рата, наводно остварио, а све према Одлуци Комисије за утврђивање ратне добити при Министарству финансија бр. 110557 од 20.09.1946. године, којом је преиначена Одлука комисије за утврђивање ратне добити при МНО-у Града Београда бр. 698 од 22.03.1946. године, тако да је утврђена ратна добит ББ, уметничком столару, из ... у износу од 2.000.000,00 динара и 15% казне од тог износа, тј. 300.000,00 динара, што укупно чини 2.300.000,00 динара. Према Записнику о попису и процени имовине рехабилитанта, као ратног добитника од 11.10.1946. године, објављеном од стране Комисије одређене одлуком НО I реона бр. 22612, а према Одлуци повереника за финансије НО I реона бр. 22613 од 07.10.1946. године, пописана је и процењена покретна имовина ББ, као и његова непокретна имовина и то плац са зградом у насељу ..., ..., кућни број ..., уписана у ЗКУЛ бр. ... КО ..., укупне вредности од 2.149.774,00 динара. Решењем Народног одбора Среза за Београд бр. 8964/56 од 22.06.1956. године, ставом другим изреке пренето је право управљања непокретном имовином уписаном у А листу ЗКУЛ ... КО ..., парцела бр. ..., кућа са двориштем укупне површине од 268 квадратних хвати и то 54/100 дела ове некретнине који је власништво опште народне имовине, са Управе стамбених зграда НО Општине Савски венац, на Народни одбор среза Београд – Дирекцију за изградњу Новог Београда. Иначе, пок. ББ је био уметнички столар, познат по својој делатности коју је обављао пре рата и за време Другог светског рата и који није сарађивао са окупатором. После рата је ангажован од стране Маршалата 1946. године, ради израде намештаја за потребе Белог двора. Према извештајима Архива Југославије, Војног архива МО РС и Архива Србије, ове институције нису располагале траженом документацијом о рехабилитанту, док је Историјски архив Београда, у вези са ББ за ратни период од 1941.-1944. године, доставио Персонални досије извесног ВВ, у коме се помиње ББ, само у контексту навода ВВ да је у моменту саслушања у Одељењу специјалне полиције Управе Града Београда, дана, 12.03.1943. године, био запослен у столарској радионици рехабилитанта, у ..., у Предлагач, АА, рођена је дана, године, од оца ... и мајке ..., девојачко ГГ је преминула 24.06.2006. године, а претходно је решењем Четвртог општинског суда у Београду О бр. 3884/02 од 25.09.2003. године, одређена за наследника пок. ББ, са уделом од 1/5 идеалних делова утврђене заоставштине, које је постало правноснажно са 23.03.2005. године. Стога је предлагач законски наследник пок. рехабилитанта, јер је њеној мајци ГГ, рехабилитант био стриц, јер је била ћерка његовог брата, пок. ДД, који је са рехабилитантом пре рата држао радионицу за дуборез – стилски намештај у ... у ... са 70 радника, од којих су четворица били архитекте. Озбиљно су се бавили тим послом, па су и на двору били њихови радови. Током Другог светског рата бавили су се истим занатом, у мањем обиму. За време рата пок. ББ је помагао партизански покрет, а доста његових радника је било у

Партизанима. Током Другог светског рата, ни пок. Драгоје, ни пок. ДД, деда предлагача, против кога није вођен поступак за утврђивање ратне добити, зато што је носилац посла у радњи био ББ, ништа нису стекли. Иако је после рата радионица прешла у државну својину, пок. ББ и ДД су наставили да раде у њој, с тим да су касније пок. ББ поставили да буде директор те радионице, све до 1952. године, када је незадовољан поступањем власти, напустио све и отишао у Италију, а касније за Америку. Осим предметног поступка за утврђивање ратне добити, против пок. ББ није вођен кривични, нити било који други поступак. После одласка у иностранство није се враћао у земљу, јер је био разочаран, а није имао никаквих правних препрека да дође у Југославију.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је на основу одредбе члана 1. став 2. Закона о рехабилитацији, те чл. 2, 7. став 1. тачка 2, члана 14. ст. 3, и члана 17. став 2. Закона о рехабилитацији, одлучио као у ставу првом изреке побијаног решења, наставши да је ништава Одлука комисије за утврђивање ратне добити при Министарству финансија Народне Републике Србије бр. 110557 од 20.09.1946. године, којим је утврђена ратна добит пок. АА и решење НО Срез за Београд бр. 8946/56 од 22.06.1956. године, којим је пренето право управљањем непокретном имовином уписаном у А листу ЗКУЛ ... КО ..., парцела бр. ..., кућа са двориштем укупне површине од 268 квадратних хвати и то 54/100 дела ове некретнине (који је власништво опште народне имовине, са Управе стамбених зграда НО Општине Савски венац, на Народни одбор среза Београд – Дирекцију за изградњу Новог Београда), која је била непокретна имовина пок. ББ, према Записнику о попису и процени покретне и непокретне имовине од 11.10.1946. године, те да је одузимање његове непокретне и покретне имовине у пословним просторијама у ул. ... бр. ... и ул. бр. ..., према наведеном записнику, евидентно учињено у циљу тзв. економског развлашћивања буржоазије у послератној Југославији, односно у циљу подржављења средстава за производњу којима је располагало рехабилитовано лице, како би се створили услови за успостављање новог економског система, а што је противно одредби члана 1. став 2. Закона о рехабилитацији, па су наведене административне одлуке донете противно начелима правне државе и општеприхваћеним стандардима људских права и слобода, те су ништаве.

Првостепени суд је извео такав закључак будући да у поступку није утврђено да је сада пок. ББ сарађивао са окупатором, нити да је на било који начин деловао против партизанских јединица, а на захтев Команданта зграде Маршала Јосипа Броза Тита од 16.05.1946. године, је од уметничке столарије "...", радње рехабилитанта, наручен намештај за Бели двор, пошто је рехабилитант био познати уметнички столар, па како је и након рата наставио да ради у истој радионици, што указује да током рата није непријатељски деловао, а током првостепеног поступка није прибављен ни један доказ на околност да је против њега вођен кривични поступак у коме би се утврдила његова кривица за законом прописано кривично дело, где би као споредна казна могла да му се изрекне казна конфискације имовине, нити је доказано да је вођен било који други поступак, нити је у било ком надлежном архиву пронађен његов досије или каква документација која би евентуално могла да створи сумњу да је његово деловање било непријатељско, првостепени суд је правилно закључио да је једини разлог вођења поступка утврђивања навеодне ратне добити рехабилитанта било одузимање имовине

сада пок. АА, због чега је и донето побијано решење којим је рехабилитован, те којим је утврђено да су ништаве наведене одлуке о утврђивању ратне добити и одузимању имовине и све њихове правне последице.

Овај суд налази да је првостепена пресуда правилна и на закону заснована. Наиме, Одлуком комисије за утврђивање ратне добити при Министарству финансија Народне Републике Србије од 20.09.1946. године, преиначена је одлука комисије за утврђивање ратне добити при МНО-у Града Београда бр. 698 од 22.03.1946. године, тако да је АА утврђена ратна добит на 2.000.000,00 динара са 15% казне од утврђеног износа ратне добити, што укупно чини износ од 2.300.000,00 динара. У образложењу исте одлуке стоји да су по процени спорних чињеница по захтеву за заштиту законитости Јавног тужилаштва Града Београда, размотрени списи предмета и констатовано да Комисија за утврђивање ратне добити при МНОУ Града Београда није одмерила реалну ратну добит према врсти и обиму пословања у току окупације, јер је ББ отпочео рад за окупацијску војску јула месеца 1941. године и све време окупације изводио послове и преко других столарских радионица и организовао посао који није могао да заврши у својој радионици максималним капацитетом рада. Наводи се да је предратну израду намештаја током окупације проширио и на трговину намештајем, а према непотпуним изворима и да је наплатио за испоруке окупацијским установама суму од око 120.000 окупацијских динара, па је по процени свих чињеница Комисија за утврђивање ратне добити при Министарству финансија Народне Републике Србије донела одлуку слободном оценом, као у диспозитиву, на 2.000.000,00 динара + 300.000,00 динара, казне.

Међутим, у смислу одредби Закона о одузимању ратне добити стечене за време непријатељске окупације (“Службени лист. ДФЈ”, бр. 36/45), према доказима у списима у конкретном случају нису били познати критеријуми на основу којих је комисија за утврђивање ратне добити утврдила да је рехабилитант стекао ратну добит, нити постоји акт одакле би се то видело, већ му је наводна ратна добит одмерена по слободној оцени комисије, очигледно у циљу његовог економског развлашћења, па су одлуке којима је ратна добит утврђена и на основу којих му је одузета имовина, у супротности са начелима правне државе и опште прихваћеним стандардима људских права и слобода у смислу члана 1. став 2. Закона о рехабилитацији, те колидирају и одредбама чл. 6. и 7. Европске конвенције о људским правима.

Неосновано се жалбом противника предлагача истиче да се у Записнику о попису и процени покретне и непокретне имовине наводи да је пописана имовина у износу од 2.149.774,00 динара, а Законом о одузимању ратне добити стечене за време непријатељске окупације, чланом 1. је прописано да се под ратном добити која пада под удар наведеног закона, сматра вишак имовине ма у ком он облику био, који је на дан 09.05.1945. године, имало правно или физичко лице, преко имовине коју је исто поседовало 06.04.1941. године, а који вишак потиче из привредне или друге делатности вршене за време рата у земљи или ван ње. Међутим, из одлука чија је ништавост утврђена није утврђена чињеница колику је имовину рехабилитант поседовао 06.04.1941. године, у односу на дан 09.05.1945. године, с тим да је према Записнику о попису и процени непокретне имовине од 11.10.1946. године, пописана имовина у износу од 2.149.774,00 динара, док је правноснажном одлуком утврђена ратна добит на

износ од 2.000.000,00 динара, са 15% казне од утврђеног износа ратне добити, што укупно чини 2.300.000,00 динара. Будући да се у ожалбеном решењу наводи да је у питању био познати предратни столар, који је још тада имао велики број радника у својој радионици и четири архитекте, а како из одлуке комисије о висини ратне добити произлази да је скоро сву имовину коју је поседовао после рата, стекао као ратну добит, а није утврђено шта је поседовао пре рата и када је стекао непокретности које су му одузете, као и столарске машине, алат и остала средства за рад, која је очигледно имао и пре рата, овај суд налази да у поступку утврђивања ратне добити рехабилитанту нису били јасно одређени параметри за утврђивање исте. Стога, без обзира на околност што се за време рата бавио својим занатом, очигледно му је паушално и превисоко одређена ратна добит, као намера тадашњих власти да буде лишен имовине из идеолошких разлога, као припаднику друге друштвене класе, односно као власнику радње у послератном периоду. Произлази да ништвим одлукама није јасно утврђено да је наведену имовину стекао управо као ратну добит, односно као вишак који потиче из привредне, односно занатске делатности вршене за време рата у земљи или ван ње, уз коришћење изузетних ратних прилика и беде народа, која прелази нормалну добит коју би то лице могло стећи у редовним условима привређивања, а које у свеукупној вредности износи више од 25.000 динара, сходно члану 1. Закона о одузимању ратне добити стечене за време непријатељске окупације, будући да није утврђено колико имовине је имао пре почетка рата. Осим тога утврђено је да рехабилитант није сарађивао са окупатром, те да је током рата радио свој посао, да после рата није хапшен и да је у то време радио намештај за Бели двор, те да је био директор своје некадашње радионице, што му вероватно не би било омогућено да је непријатељски деловао, па је правилан закључак првостепеног суда да му је имовина одузета ради економског развлашћивања приватника у послератној Југославији.

Истовремено, неосновани су наводи жалбе у односу на легитимацију предлагача која је у смислу члана 7. став 1. тачка 2. Закона о рехабилитацији, овлашћена за покретање поступка рехабилитације стрица своје мајке, која је решењем Четвртог општинског суда у Београду О бр. 3884/02 од 25.09.2003. године, оглашена за његовог законског наследника, те је предлагач законски наследник рехабилитана иза смрти своје мајке, која је преминула 24.06.2006. године, будући да спада у круг лица који имају правни интерес за подношење захтева за рехабилитацију пок. ББ.

Неосновано се жалбом наводи да није разјашњено да ли је против пок. ББ вођен кривични поступак у којем му је суђено за неко кривично дело и да ли је осуђен за неко тешко кривично дело и ако јесте на коју казну је осуђен, будући да надлежне институције нису имале податке о рехабилитанту, а како ни тужени није доказао да је исти осуђен за неко тешко кривично дело и да му је изречена казна конфискације имовине као споредна, правилно је првостепени суд закључио да је рехабилитанту имовина одузета из идеолошких и политичких разлога, имајући у виду да је после рата слободно радио у радионици која му је претходно одузета, те да је био директор исте и да је радио намештај по налогу Маршалата и да није било лице које је лишено слободе по ма ком основу.

Са свега изложеног одлучено је као у изреци решења на основу одредби члана 401. тачка 2. ЗПП у вези са чланом 30. став 2. ЗВП.

Председник већа-судија
др Драгица Попеску, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић